

In Memoriam **ЂУРО ДЕДИЋ**

У 62. години, такорећи на по пута стваралачког живота, пао је професор Универзитета у Нишу, Ђуро Дедић. Учитељски факултет у Врању је трепнуо; занемели су студенти и његови пријатељи.

Ђуро Дедић рођен је у Мрачају код Костајнице, Хрватска. Дедић, који се још од млађих дана са одушевљењем бацио у наручје науке и за наставничку струку заложио сав свој немали углед, израстао је у ствараоца врсте и вредности одабраних научника српске хуманистичке и педагошке мисли. Његово дело, паметно и савесно, јасно и дубоко, завидне је академске и научне вредности. Поменимо само неколико књига: *Васпитање за нови миленијум*, *Савремени токови образовања наставника и васпитача*, *Увод у педагогију*.

Доктор Дедић имао је горкијевску веру о гордости човека, веру у слободу, правду и грађанску честитост. Својим примером показао је да нема на земљи веће части ни веће одговорности од звања и службе подизања младих нараштаја.

Упућујући студенте Србије, Косова и Метохије и Хрватске у законитости науке о васпитању и "краљевску наставничку службу", професор Дедић је говорио о томе да је здрав рад прави начин да се постане оно што се жели и да свако људско дело тражи преданост и истрајност. Андрићеве речи – да је "наша судбина на земљи сва у борби против квара, растура и нестајања, и да је човек дужан да истраје у тој борби и кад је потпуно безизгледна" – биле су и његове речи. Веровао је у победнички живот и у наду на живот: после ноћи свитање је неизбежно и румени мир на истоку светлости. И у то: ниједан атом напора не остаје без плода; ништа није изгубљено нити прошло, и никаква сила не може да уништи оно што је једном постојало. Ни смрт не повлачи за собом потпуно уништење личности. Био је од оних који друге дижу навише и доприносе ширењу светлости.

Дедић је био човек од мерила, честитости и културе. Поседовао је примордијалне научне и духовне вредности. Ревност и беспрекорност живота, држање до реда и неке строгости прожете благошћу и љубављу, једноставност у опхођењу, скромност изнад свега, пленили су саговорника. Сваки сусрет с њиме уливао је наду да ће следећи сусрет бити још кориснији и лепши. Емотиван и кооперативан, слушао је онога са ким говори.

Знао је Дедић да је тегобан човеков живот. Мука звана живот пуна је одрицања, жаљења, патњи и стрепњи. Правда је свирепа, нехумана; несрећа толико универзална да је оплакују звезде.

Стремљење узвишеном, заобилажење утрвених стаза које заводе путника, људска победа коју прати трагика, исказје се у свој целини на Дедићевом животу и делу. Подвижници и људи крупних замаха, творци истина и лепота, као што је рекао песник, свршавају крвави и пребијени, као добри и убојити мачеви.

И Дедићу, који је савладао урвине и богазе кроз живот, рат је сломио илузије и мучно га отрезнио. Рат, који је откако постојимо уклет и толико исто проклети део наше судбине, срушио му је кућу и померио му емоционалну тачку равнотеже и оставио га да храмље, тражећи ослонац.

Професор је свој маловечан живот провео у убоштину и дубоком глибу, у свету где се тешко живи и човекује. У мрклини дана и карамраку, где говор не гарантује изручење истине, где се гусарски краде и у коме дремају стари нагони и каински планови – он је најбоље видео како је тешко сачувати слободу, остати усправан и исправан, не писати против свог хтења.

Сваки човек, као и свака звезда, има неки свој сјај и своју путању. Ђуро Дедић, узлетевши пут плаве крошње ведрога неба, оставио је дело и име који сјаје.

Одајући драгом професору, колеги и пријатељу дубоко поштовање и захвалност, као према коме се има дуг који се не може вратити, поздрављамо га с великим болом и речима: нека је славан.

Тихомир Петровић